

Vp. IX 445/13
5

C. k. deželna sodnija v Ljubljani oddelek VIII, dne 9. 5. 13

Ura začetka:

Navzočna:

dr. Stöckl,

V kazenski stvari

preiskovalni sodnik.

zoper

dr. Javcar

zastran

zapisnikar.

Obdolženec je bil .. po §. 199 k. p. r. opomnjen .., da naj prašanja, ki se mu stavi, odgovori določno, jasno in resnično.

Splošna prašanja:

1. Ime in priimek (družinsko ime, klicno ime): Ivan Cankar

2. Kraj (dežela), dan, mesec, leto rojstva: 10. 5. 1896 na Vrhniki

3. Domovinska občina (okraj in dežela): Vrhnika

4. Vera: n. kat.

5. Družinski stan: a) Zakonski ali nezakonski rojen:

b) sam^{ec}, oženjen^{ec}, vdov^{ec}, ločen^{ec}: sam^{ec}

6. Poklic in mesto v poklicu: pisatelj

7. Šolska omika: realka

8. Imovinske razmere: -

9. Zadnje bivališče (dežela): na Ročniku pri Ljubljani

10. Ime roditeljev (zakonskega družeta): Josip + Teža Cankar roj. Pir.

11. Ali je služil v vojakah? Vojško krdelo in letnik nabora? x

12. Skrbeti mu je za koga? x

13. Prejšnje kazni: x

Prvi in krivini vami stavec, da je naš
edini cilj; da slovensko jugoslovansko
republiko je bil v popolnoma drugaini
sveti govoren, pravno pa to navaja pravda,
jar sem namreč rekel in to skoraj dobe
slam, da rotaj; to vsi rešujejo jugoslo-
vensko vprašanje, da bi rotaj prišel na
iven sloven, ki se ne peča s politiko, bi
enostavno rekel, če čine tukaj narobe
ki so te misli; da bi najlaže prišli reševati,
pa naj si osnujejo v bržjem inem jugo-
slovansko republiko. Na to prsem si enkrat
povojil, dato bi rekel samo na iven sloven,
in sem pristavil to samo kot tekst kot
utopijo. Besedi; ki jih navaja pravda,
da je namreč naš edini cilj; da slovensko
jugoslovansko republiko, pa nisem viračil.
Te besede se tudi ne bi vjemale p glavnin-
temu mojega predavanja, kajti jar sem
nameraval v prvi vrsti plemenisirati svoje
tako inenvari; Slovenci ste, da
sem paktental, da naj se slov. narod obrani
svoji lastni kulturi, brez razceženj. Ste
vprašanjem pa avstrijska država kot
taka ni v ni haki zveri; v sled česar bi bilo
nesmiselno, v okviru takega predavanja
oblati politično propagandy za katero

jugoslovansko republiko. Ker je tendenca
 Strisna kulturno in jezikovno združenje
 vseh jugoslovanskih sil sicer primoran, toda
 mojega predavanja se niso mogli baviti
 tudi vprašanjem, ki so jim ugotovila
 političnega jugoslovanskih. To sem pa storil
 nato, uvidel, da sem to združenje označil
 kot utopijo, glede katere teoretično ni vi-
 ključna, da se uresniči. Vse moje tovrstno
 uvajanje je bilo tvoj sama teorija
 brez vsakega stvarnega namena, tem manj
 sem pa s tem nameraval, spodbujati
 k ustanovitvi take republike.

Priznam, da sem tistem predavanju
 na koncu nekega občutnega trudi izrazil
 besede: "pustimo to oficijalno Avstrijo v njenem
 lastnem dreku." S temi besedami pa ni bilo
 nisem mislil Avstrijo kot državo, marveč
 le avstrijsko diplomacijo in oficijalno politiko
 kar je popolnoma razumljivo, ker je bilo v prejšnjih
 mojih uvajanjih, kar sem pa nameraval pomeniti:
 enak ravnanje proti oficijalni avstrijski politiki
 in diplomaciji. Krepi rangirčen tega pole-
 miziranja so pa bile zgoraj navedene besede.
 Besedi "bocino honorarini", Italiji pa
 sploh izrazil nisem, ker bi bile prestružje.

